

РОЗДІЛ 1

Еркіюль Пуаро насупився.

— Міс Лемон! — гукнув він.

— Слухаю, месьє Пуаро!

— У цьому листі три помилки.

З його інтонацій було зрозуміло, що він не вірить своїм очам. Адже міс Лемон, ця сувора, але неймовірно ефективна помічниця, ніколи не помилялася. Вона ніколи не хворіла, ніколи не втомлювалась, ніколи не засмучувалась, ніколи нічого не плутала. Вона так досконало виконувала свої функції, що її навіть складно було назвати жінкою.

Точна, наче механізм, — ідеальна секретарка. Вона все знала, усе вміла. Міс Лемон так вправно керувала життям Еркіюля Пуаро, що й воно теж працювало чітко, наче механізм.

Між тим порядок і методичність увійшли в життя Еркіюля Пуаро задовго до того, як там розгорнула свою діяльність міс Лемон. Але тепер завдяки їй — ідеальній секретарці, а також Джорджу —

ідеальному слугі — порядок і методичність досягли нечуваного доти рівня. А зараз, коли детектив міг ласувати не лише круглими, а й квадратними крам-петами — класичними англійськими оладками, — йому взагалі не було на що скаржитися.

Аж раптом сьогодні вранці міс Лемон тричі пропустилася помилки, друкуючи напрочуд простий лист, і більше того — така недбалість повністю пройшла повз її увагу. Це просто нечувано!

Еркюль Пуаро простягнув секретарці ганебний документ. Утім, ситуація не роздратовала, а ошелешила його. Такого просто не могло статися — але ж воно сталося!

Міс Лемон узяла листа. Подивилася на нього. І Пуаро вперше побачив, як почервоніла його секретарка: огидна червона пляма розлилася її обличчям, сягнувши коренів густого, хоч і сивого волосся.

— Боже мій, — промовила вона. — Не розумію, як... Тобто, здається, розумію. Усе через сестру.

— У вас є сестра?

Ще одна несподіванка. Пуаро й гадки не мав, що у міс Лемон є сестра. Насправді він не думав про те, що у міс Лемон узагалі можуть бути якісь родичі: тато, мати, бабуса... Міс Лемон занадто вже нагадувала автомат — чи радше гарно налагоджений інструмент, — і думка про те, що вона може любити, чи хвилюватися, чи стикатися з сімейними

негараздами, здавалася просто сміховинною. Всі знали, що у свій вільний час міс Лемон по вуха занурювалася в розробку і вдосконалення нової системи каталогізації, мріючи запатентувати її та дати їй своє ім'я.

— У вас є сестра? — повторив Еркюль Пуаро, й у цьому запитанні прозвучала недовірлива нота.

Міс Лемон енергійно кивнула.

— Так, — сказала вона, — здається, я ніколи не розповідала вам про неї. Майже все її життя пройшло в Сінгапурі. Її чоловік займався там вирощуванням каучуку.

Еркюль Пуаро кивнув, без вагань прийнявши таку відповідь: йому здалося цілком доречним, що сестра міс Лемон більшу частину життя провела в Сінгапурі. У цьому й полягала мета існування місцевостей на кшталт Сінгапуру. Сестри таких жінок, як міс Лемон, виходили заміж за чоловіків у Сінгапурі, аби дати можливість усім міс Лемон світу повністю присвятити себе роботі, виконуючи накази роботодавців з ефективністю, якій міг би позаздрити будь-який автомат (у рідкісні ж хвилини відпочинку ці жінки, звісно, могли займатися розробкою системи каталогізації).

— Розумію вас, — відгукнувся Пуаро. — Продовжуйте.

І міс Лемон продовжила.

— Чотири роки тому вона залишилася вдовою. Дітей у неї немає. Мені вдалося поселити її в гарнесенькому невеличкому помешканні, та ще й за цілком прийнятну орендну плату... — Хто-хто, а міс Лемон, звісно ж, якось зуміла зробити таку, здебільшого неможливу, річ. — Вона досить непогано забезпечена — хоча, на жаль, не на такому рівні, як колись, але сестра не звикла тринькати гроші, тож на тихе й спокійне життя їй вистачить.

Міс Лемон трохи помовчала.

— Але їй було дуже самотньо. Вона ніколи не жила в Англії, розумієте, у неї немає тут ані близьких, ані старих друзів, а от вільного часу було багато. У всякому разі, десь пів року тому вона сказала мені, що хоче найнятися на роботу.

— На яку роботу?

— У приватному студентському пансіоні — якщо не помиляюсь, на посаду управительки. Він належить одній жінці, наполовину гречанці, яка хотіла найняти когось вести справи замість неї: керувати слугами і вирішувати різні дрібні проблеми. Це старомодний просторий будинок, розташований на Гікорі-роуд. Ви знаєте, де це? — Пуаро не знав. — Колись то був чудовий район, із розкішними будинками. Моїй сестрі мали виділити дуже гарне помешкання, що складалося зі спальні, вітальні та навіть маленької кухні з ванною...

Міс Лемон замовкла. Пуаро щось буркнув, демонструючи зацікавленість, але поки що він не почув нічого схожого на катастрофу.

— Я, чесно кажучи, сумнівалася, чи воно того варте, але, з іншого боку, я добре розуміла сестру. Вона ніколи в житті не сиділа цілими днями без діла, до того ж дуже хазяйновита й уміє вести господарство — і, звичайно, вона ж не думала вкладати туди гроші, ні, у жодному разі. Просто наймалася працювати — за невисоку платню, але це не мало значення, головне, щоб робота не вимагала тяжкої фізичної праці. Сестра завжди любила молодь і добре з нею ладнала, а проживши стільки часу на Сході, навчилася розуміти людей різних рас і спілкуватися з ними так, аби нікого не образити. Тому що ті студенти, у гуртожитку, приїхали з різних країн; переважно це англійці, але є також і справжні-сінькі *чорні*, уявляєте?

— Нічого дивного, — погодився Еркюль Пуаро.

— Сьогодні навіть добра половина медсестер у наших лікарнях чорношкірі, — дещо непевно промовила міс Лемон, — і, наскільки я знаю, вони набагато приємніші й уважніші, ніж англійки. Але це тут ні до чого, насправді. Ми трохи помірковували разом, обговорили все, і врешті-решт моя сестра таки переїхала. Ми з сестрою не дуже цікавилися, що за людина та власниця — місіс Ніколетіс, але

маю сказати: вона виявилася жінкою дуже непередбачуваної вдачі. Іноді була просто чарівною, а іноді, на жаль, навпаки; сьогодні вона грошей не рахує, а завтра навіть на необхідне не дасть. Проте, звісно, якби вона була компетентною у таких справах, їй би не знадобилася помічниця. Утім, моя сестра не з тих, хто нервуватиметься через чийсь істерики та примхи. Вона завжди поводить себе витримано і нікому не дозволяє влаштовувати скандали.

Пуаро кивнув. Завдяки такому детальному опису він упізнавав у невідомій йому жінці міс Лемон — іншу міс Лемон, чий характер, так би мовити, пом'якшили заміжжя й теплий клімат Сінгапуру, але він залишився твердим, а його власниця відрізнялася напрочуд здоровим глуздом.

— Тож ваша сестра прийняла пропозицію? — резюмував він.

— Так, вона переїхала на Гікорі-роуд, 26, деś пів року тому. Загалом робота їй сподобалася і навіть виявилася цікавою.

Еркуюль Пуаро мовчки слухав. Йому пригоди сестри міс Лемон цікавими, на жаль, не здавалися.

— Але вже деякий час вона нервується. Сильно нервується.

— Чому?

— Ну, розумієте, месьє Пуаро, їй зовсім не подобається те, що там відбувається.

— Там мешкають студенти обох статей? — делікатно уточнив Пуаро.

— О ні, мес'є Пуаро, я зовсім не це маю на увазі! До таких труднощів ми завжди готові, їх навіть слід очікувати! Ні, розумієте, у гуртожитку зникають речі.

— Зникають?

— Так. І такі дивні речі... І все так неприродно...

— Коли ви кажете, що там зникають речі, то маєте на увазі, що їх хтось краде?

— Саме так.

— А поліцію викликали?

— Ні. Поки що ні. Моя сестра сподівається, що до цього не дійде. Їй подобаються ці молоді люди — тобто деякі з них, і вона воліла б виправити ситуацію самотужки.

— Он воно що, — замислено відповів Пуаро. — Я розумію, чому вона зволікає. Але не розумію, якщо можна так висловитися, вашої стривоженості — гадаю, вона віддзеркалює стривоженість вашої сестри, чи не так?

— Мені все це зовсім не подобається, мес'є Пуаро. Уся ця ситуація. У мене таке відчуття, що там не все так просто, як може здатися, але *що* саме не так — я гадки не маю. Схоже, жодне звичайне пояснення не охоплює всіх фактів, але іншого пояснення я справді не можу уявити.

Пуаро задумливо кивнув.

Уява завжди була ахіллесовою п'ятою міс Лемон: уяви їй бракувало. Коли йшлося про факти, вона не мала рівних. А от щодо припущення геть губилася. Вона б не зрозуміла, що робилося у душах конкістадорів Кортеса, коли вони вперше побачили Тихий океан... та й вірш Кітса, у якому так яскраво описується цей момент, навряд чи читала¹.

— Тобто це не звичайне дрібне злодійство? Можливо, серед студентів є kleptomani?

— Я так не думаю. Я читала про kleptomanію, — відповіла міс Лемон, яка завжди дуже сумлінно ставилася до отриманих завдань. — У «Британській енциклопедії», а ще в одній медичній статті. Але тут щось інше.

Еркюль Пуаро мовчав півтори хвилини.

Чи хотів він уплутуватися в клопоти сестри міс Лемон, борсатися серед пристрастей і образ багатомовного населення пансіону? Але помилки у листах, яких припустилася міс Лемон, його дуже дратували і порушували священний порядок. І тоді Еркюль Пуаро вирішив, що саме це і примушує його втрутитися у справу. Адже він навіть собі не признавався, що останнім часом почав нудьгувати і що

¹ Ідеться про вірш Дж. Кітса «Про перший погляд на "Гомера" Чепмена». (Тут і далі прим. пер.)

його зацікавила саме сміховинність озвученої секретаркою таємниці.

— «Наскільки глибоко вгруз спекотного дня корінь петрушки в грудку масла»¹, — пробурмотів він собі під ніс.

— Петрушка? Масло? — Схоже, його слова ошелешили міс Лемон.

— Це цитата з одного з ваших класиків, — пояснив Пуаро. — Ви, безсумнівно, знайомі з «Пригодами», не кажучи вже про «Подвиги», Шерлока Голмса.

— А, ви про це товариство на Бейкер-стріт і таке інше, — зрозуміла нарешті міс Лемон. — Дорослі чоловіки, а такі дурні! Але така вже природа чоловіків. Взяти хоча б їхню любов до іграшкових потягів! Я не можу сказати, що мала час читати ці оповідання. Бо коли у мене все ж з'являється час для цього — а це буває не дуже часто, скажу вам! — то я віддаю перевагу книгам, що вдосконалюють мене.

Еркуюль Пуаро схилив голову перед мудрістю міс Лемон.

— Як ви дивитесь на те, міс Лемон, щоб запросити свою сестру розділити зі мною стіл: чи зможе

¹ Пуаро цитує оповідання А. К. Дойла «Шість Наполеонів». Ми наводимо цитату в перекладі М. Дмитренка.

вона почаювати зі мною ввечері? Цілком вірогідно, що мені вдасться допомогти їй.

— Це дуже люб'язно з вашого боку, месьє Пуаро. Справді дуже люб'язно. Увечері моя сестра завжди вільна.

— Тоді зустрінемося з нею завтра, якщо ви не проти?

І згодом вірному Джорджу було доручено приготувати частування: квадратні оладки, рясно змащені маслом; ідеально симетричні сандвічі та інші доречні компоненти розкішного англійського вечірнього чаю.